

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Філософії та методології науки			
		Статус дисципліни: нормативна			
Галузь знань		03 Гуманітарні науки			
Спеціальність		035 Філологія			
Освітня програма		«ФІЛОЛОГІЯ (УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА)»			
Ступінь вищої освіти		третій (освітньо-науковий)			
Форма навчання		Денна/заочна			
Курс		I курс			
Семестр		1,2 семестр			
Обсяг дисципліни для денної/заочної форми навчання	Кредити	3	Години	90	
	Лекційні			16	
	Практичні/семінарські			14	
	Лабораторні			0	
	Самостійна робота			60	
Семестровий контроль		Залік (1 семестр)/екзамен (2 семестр)			
Викладач		Харченко Ю.В. – доктор філософських наук, професор			
Контактна інформація		kharchenkojv@gmail.com			
Кафедра		кафедра філософії, політології та психології			
Факультет		історії, бізнес-освіти та права			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		<p>Пререквізити. Курс «Філософія та методологія науки» спрямований на засвоєння найважливіших питань філософії науки, методології науки, теорії пізнання. В процесі вивчення курсу особлива увага приділяється методологічним питанням, які мають велике значення для майбутніх учених, які працюватимуть у різних галузях наукового знання. Курс включає основні положення актуальних сьогодні у філософії методологій науки.</p>			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		<p>Метою навчання є ґрунтовна підготовка майбутніх аспірантів у сфері філософії та методології науки, а також у сфері філософії пізнання, що передбачає поглиблення вже здобутих при вивченні фундаментальних філософських дисциплін навичок філософської рефлексії та активне їх залучення до науково-пізнавальної діяльності.</p>			
Компетентності		<p>Загальні компетентності: ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 02. Знання стандартів сучасної науково-дослідницької діяльності, вимог, необхідних для втілення наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність; ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні; ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення на аналізі інформації з різних джерел; ЗК 09. Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.</p>			

	<p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій.</p> <p>ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.</p> <p>ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти.</p> <p>ФК 9. Неухильно дотримуватися засад наукової доброчесності та обстоювати їх у колективі.</p>
<p>Програмні результати <i>(Чому можна навчитися)</i></p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</p> <p>ПРН 2. Знати стандарти сучасної науково-дослідницької діяльності, вимоги, потрібні для втілення наукового дослідження та його опублікування.</p> <p>ПРН 4. Обґрунтовувати вибір адекватної методології для предмету філологічного дослідження, запроваджувати актуальні методи наукових досліджень для розв'язання визначено кола проблем і завдань у галузі літературознавства/мовознавства.</p> <p>ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції.</p> <p>ПРН 6. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності; дотримуватися норм наукової етики під час здійснення науково-інноваційної діяльності та проведення власного дослідження.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Лекція 1. Роль та призначення науки. Наука як предмет філософського дослідження. Філософія мови. Мова науки. Мова як категорія філософії.</p> <p>Лекція 2. Становлення наукового знання в історії філософії.</p> <p>Лекція 3. Становлення і розвиток сучасної науки. Основні періоди.</p> <p>Лекція 4. Структура наукового знання.</p> <p>Лекція 5. Розвиток наукового знання.</p> <p>Лекція 6. Наука як фундаментальна соціальна практика.</p> <p>Лекція 7. Науки як сфера етики.</p> <p>Лекція 8. Наука як явище культури.</p> <p>Лекція 9. Методологія наукового дослідження.</p> <p>Лекція 10. Рівні наукового пізнання.</p> <p>Лекція 11. Вплив філософії на формування наукової картини світу.</p> <p>Лекція 12. Синергетика та наука.</p> <p>Лекція 13. Значення наукової раціональності як філософської проблеми.</p> <p>Лекція 14. Метод і методологія. Класифікація методів.</p> <p>Лекція 15. Методологія індуктивізму.</p> <p>Лекція 16. Методологія фальсифікаціонізму.</p> <p>Лекція 17. Методологія конвенціоналізму.</p> <p>Лекція 18. Методологія історизму.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Критерії виставлення балів</p> <p>Критеріями оцінки є: виконання письмових завдань</p>

- повнота розкриття питання;
- системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми на *семінарському занятті* – **10 балів**.

До 15-ти балів аспірант може отримати за виконані завдання *самостійної роботи* з певної теми, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

35 балів аспірант може отримати за індивідуальне науково-дослідне завдання.

За виконання контрольних робіт аспірант отримує бали, які враховуються в процесі розрахунків підсумкової семестрової оцінки:

Максимальна кількість балів – **40 (1-ша робота), 30 (2-га робота)**.

Результати контрольних робіт доводяться до відома аспірантів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Перескладання контрольних робіт допускається в терміни, визначені викладачем, під час поточних консультацій.

ПІДСУМКОВИЙ (СЕМЕСТРОВИЙ) КОНТРОЛЬ

З дисципліни «Філософія та методологія науки» передбачена така форма семестрового контролю, як *залік*, який проводиться наприкінці I семестру та *екзамен*, наприкінці II семестру.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного контролю. Залік виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру.

Усім аспірантам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60 % від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та дворівневою шкалою «зараховано», «не зараховано», за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку. У випадку отримання менше 60 балів (FX,F) за результатами семестрового контролю, аспірант обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

Політика курсу

Вимоги викладача

1. Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять, виконання самостійної роботи, написання.
2. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Як виняток допускається перескладання завдань.
3. Якщо студент відсутній із поважної причини, або бажає підвищити бал за різні види робіт (семінарське заняття, самостійну роботу) він має можливість здати виконані завдання на консультації.

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;
- відповідно до логіки пізнання;
- аналітичний;
- індуктивний;

	<ul style="list-style-type: none"> • дедуктивний; За основними етапами процесу: • формування знань; • формування умінь і навичок; • застосування знань; • узагальнення; • закріплення; • перевірка; <p style="text-align: center;">За системним підходом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стимулювання та мотивація; • контроль та самоконтроль. <p style="text-align: center;">За джерелами знань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • словесні – розповідь, пояснення, лекція; • наочні – демонстрація, ілюстрація. <p style="text-align: center;">За рівнем самостійної розумової діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проблемний; • частково-пошуковий; • дослідницький; • метод проблемного викладання. <p>Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, online-консультації, самостійна робота студентів з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber), інформаційний контент сайтів курсу на Moodle ЦДПУ.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Освітній портал ТДАТУ – http://op.tsatu.edu.ua - Наукова бібліотека ТДАТУ – http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/ 2. Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук – http://www.tsatu.edu.ua/shn/ 3. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – http://www.nbuv.gov.ua 4. Сайт Українського філософського фонду – http://www.philosophy.ua
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література для опрацювання</p> <p><i>Підручники:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Добронравова І.С. Новітня філософія науки (Підручник для студ.філос. ф-тів ун-тів і аспірантів (для складання канд.. іспиту з філософії та філософії науки))/ І.С.Добронравова, Т.М.Білоус, О.В.Комар. К. Логос, 2009. 244 с. 2. Історія філософії в її зв'язку з освітою. Навч. посібник. Рекомендовано МОНУ. / Г.І. Волинка, В.І. Гусев, Н.Г. Мозгова, І.В. Огородник, Ю. О. Федів. Київ : Каравела. 2023. 480 с. 3. Кремень В. Філософія: мислителі, ідеї, концепції. Київ : Книга, 2005. 528 с. 4. Метафізика: проблеми, принципи, поняття. Лекційний курс. Рек. ВР. / Автор В.І. Гусев. 2023. 332 с. 5. Попович М. Наука шукає надійних фортець. Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Упоряд. Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова

- Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Г.М. Кушнір. 2018. С. 183–187.
6. Пікашова Т., Шашкова Л. Що є знання? Філософія науки. Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене та доповнене у двох частинах. Частина 2. Хрестоматійні матеріали. Упоряд. Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ : Г.М. Кушнір. 2018. С. 39–47.
 7. Семенюк Е.П. Філософія сучасної науки і техніки: (Підр. для студ.вищих навч. закл.) / Е.П.Семенюк, В.П.Мельник. Львів : Світ, 2006. 152 с.
 8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
 9. Філософія. Хрестоматія. Навч. посібник. Рек. МОН України. Волинка Г.І. та ін. 2023. 464 с.
 10. Філософія науки та інноваційного розвитку (Навч.посіб.)/ Л.Чекаль (ред.), О.Павлова, С.Сторожук та ін. Київ : Міленіум, 2010. 340 с. біліотечно-інформаційний ресурс Інституту агроєкології і природокористування НААН.
 11. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: Підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.